

AUDIOTRANSRIPTIE NABESPREKING EXPERIMENT 3 – 7 DEC 2023 @ KMSKA

Onderzoeker: Sofie
Facilitator: Facilitator
Deelnemers: Ji., Hi., Ka., V., Br., Ak.

(...)

Ji. [00:53:18] Ik vond het echt de moeite. Ik vind het fijn om echt een keer mee te doen.

Onderzoeker [00:53:29] Dat is superlief dat je dat zegt. Als je er als buitenstaander bijzit en met al die dingen bezig bent, dan mis je meer het gevoel, dus ik ben blij dat je dat zegt.

Ji. [00:53:38] Het voert je echt mee. En wat ik ook vreemd vond bij deze oefening... Ja, ik herkende wel direct dat het een Dalí is, maar ik kende het werk niet zo goed, zeg maar. Dus dat maakt ook dat je er ook niks over kunt zeggen. Dus dat helpt wel om daar zo los van te zijn, los van te komen. Mijn analytische brein heeft rust gekregen.

Onderzoeker [00:54:04] Dat is de bedoeling, denk ik. Dat is een goede bijvangst. Alhoewel, misschien is dat wel de hoofdvangst.

Ji. [00:54:15] Oh en Ruth dat ook echt supergoed.

Onderzoeker [00:54:17] Ja he. Maar ik moet dat dus vorige week zelf gaan doen. Oh my god.

Ji. [00:54:21] Want ik dacht eerst van al waarom doe je dat niet zelf? Want ik denk dat jij dat ook goed kan, maar ik begrijp waarom je... ja.

Onderzoeker [00:54:29] We gaan zien.

Ak. [00:54:30] Zo, kom maar binnen. (groep installeert zich in nieuwe ruimte)

Onderzoeker [00:55:47] Ik ben benieuwd wat er zo eerst in jullie opkomt van hoe dat deze beleving was, het hele experiment, dus alle oefeningen. Hoe was dat voor u?

Va. [00:56:24] Ik vond het heel interessant.

Onderzoeker [00:56:27] En als je zegt 'interessant', wat is het interessante aspect hiervan?

Va. [00:56:32] Gewoon dat je met dat opstellingswerk, dat je kunt zien dat zo dat bepaalde dingen wel echt kunnen kloppen.

Onderzoeker [00:56:44] Voor jou persoonlijk dan? En Ja, wat heb je er voor u persoonlijk van inzichten of zo uit gehaald. Gaat dat daar ook over?

Va. [00:56:53] Ja, allé, inzichten Of eerder dingen die je al zowel inderdaad al wel weet, die andere mensen bevestigen. Dus dat is wel tof. Cool.

Ji. [00:57:12] Ik zei net al even tegen jou van: het voelt echt alsof dat ik mijn analytisch brein even rust kan geven. Ik vind het kunstbeschouwen, het klassieke kunstbeschouwen, dat nodigt je op een hele andere manier uit. Terwijl nu was het echt doorvoelen. Ik merk ook van: ik heb ergens nog wel honger naar achtergrondinformatie. En tegelijkertijd ben ik ook heel erg verzadigd, dat ik denk van ik heb er eigenlijk meer uitgehaald dan wat iedereen zou zien als je er op een klassieke manier naar zou kijken.

Facilitator [00:57:56] Het verlangen naar achtergrondinformatie over het schilderij?

Ji. [00:57:58] Ja, en ook ik wil eigenlijk nog steeds verder praten over het schilderij.

Facilitator [00:58:04] Het prikkelt veel vragen.

Onderzoeker [00:58:09] Dus eigenlijk had dat rondje daarnet nog misschien nog iets uitgebreider mogen zijn? Of zeg je van....

Ji. [00:58:15] Ik denk dat dat misschien een vraag is voor de hele groep dan. Ik heb dat wel, maar dat is denk ik ook wel mijn karakter. Om het dan rechts in te zetten.

Hi. [00:58:27] Ik vind het ook knap dat je twee verschillende schilderijen, soorten schilderijen genomen hebt. Het abstracte, waarbij er geen personages waren, waar je fantasie..... En dan een beetje... En dus twee contrasten. Wat wel mooi was. Want in het eerste moest je u inleven in de natuur en waar sta ik. Nog dieper gaan denken: Ja, wie ben ik? Waar sta ik? En leren kijken naar een schilderij is fantastisch. Mensen gaan daar zo voorbij en nu hebben we het nog een keer ervaren door het te beleven, via ons lichaam. Mooi.

Onderzoeker [00:59:09] Dus jij hebt ook ervaren van: goh, ik heb echt leren kijken naar een werk doordat we er zo lang bij gebleven zijn?

Hi. [00:59:17] Ja. Ja. Meestal kijken we langer naar een werk als wij.... Maar nu beleef je het nog eens, dus ga je nog meer details gaan bekijken, nog meer details zien, van: wow, waar zit ik in dat schilderij? Of ik hoef er niet in te zitten, maar in mijn geval zat ik er wel in. In beiden zelfs. Dus ja, vond ik wel mooie keuze. En de beleving ook. En wat ik ook heel leuk vond is wat de anderen ervoeren, dat ik dat wel hoorde en dat ik dat wel iets miste in dat tweede omdat we mekaar niet konden verstaan.

Dus dat ik niet wist wat er gezegd werd, dus dat het leuk was dat je weet hoe een ander het ervaart en dan krijg je zo nog meer impulsen om het te beleven.

Facilitator [01:00:22] Zowel bij de eerste oefening, als bij de tweede?

Hi. [01:00:27] Bij beiden. Maar bij bij de tweede had ik nood aan: wat vertelt de andere? Hoe beleeft de andere droom? Hoe beleeft ander de vrijheid? Hoe beleeft de andere? Dus ik moest dat zelf invullen, want ik hoorde het niet en ik weet niet of dat nodig was, maar dan kon je zo niet..... Maar ik vond mijn positie heel goed. En dan vraag ik mij af: jij was blij dat je reis had (tegen Ak.). Ik was blij dat kleur had, vrijheid ook nog (tegen Br.)... Maar dromen, dat moet je ook al.... Dus ik bedoel (tegen Va.), misschien heb jij door te horen in de eerste sessie van: datpersonage zal dan misschien voor die of die zijn... Ik weet niet of dat bij jou... Of gewoon toevallig?

Va. [01:01:12] Ik denk toevallig.

Hi. [01:01:13] We hebben zo geluk, dat je zegt: ja, kleur en jij, reis. Nu ja, het zou ook wel gaan in dromen of vrijheid.

Onderzoeker [01:01:25] Dus ik hoor dat zo'n rol aannemen je ook wel echt blij maakt. Dat je eens een rol mocht aannemen rond een thema.

Hi. [01:01:34] Ja, ik dacht: zou ze nu door het luisteren van de vorige sessie, van hoe dat wij ons voelen, ons positioneren? Mmm. Maar blijkbaar niet, het is lukraak.

Facilitator [01:01:45] Het is een interessante nieuwsgierigheid. En ook vanuit opstellingwerk, de positie, de rol die je krijgt of gekozen wordt - soms is dat: Wil je mijn mama zijn of mijn papa zijn? Wil je mijn baas zijn? En kunnen ook organisaties zijn - is soms lukraak, maar soms ook niet zo toevallig. En zonder daar al te veel over te moeten zeggen... Soms kan dat zelfs al heel wat doen, ook als degene die de rol inneemt, of de representant noemen we dat dan, kan er vanalles gebeuren, of kan je vanalles ervaren. Maar het kan zijn dat dat beïnvloedt. Uiteraard, je kent het mekaar nog niet. Twee oefeningetjes verder en je moet al iemand kiezen voor uw droom. Dus dat kan zijn.

Ak. [01:02:24] Ik vond het super interessant om mee te maken dat jij met uw werkervaring hier iets kwam doen ervaren. Bij het eerste werk vond ik de ruimte wat te krap daar om het voor iedereen vrij te houden denk ik. Ik vond het bij dat tweede werk veel aangenamer. Ik vond het heel leuk om te doen eigenlijk, maar ik ben misschien zelf wel ook heel nuchter. Voor mij moeten er niet... Of bij een laatste vraag heb ik snel het gevoel van: ja, ik heb het eigenlijk al genoeg beleefd. Ja, je zei iets van: er mocht nog iets bij. En bij mij is het eerder van.....

Onderzoeker [01:03:32] En vanaf wanneer heb je dat gevoel als je zegt van: dan mocht dus voor mij wel afgerond zijn?

Ak. [01:03:37] Ja, telkens gewoon bij de laatste vraag.

Onderzoeker [01:03:39] Ah ok, bij de twee oefeningen, de laatste vraag.

Facilitator [01:03:40] Ja ja, toen ik zei van: nog één woord voor...

Ak. [01:03:47] Dat was ok. Of zo nog eens van positie veranderen.

Facilitator [01:03:50] Ja, want ik heb drie keer van positie laten veranderen en ik volg wel dat dat misschien wat te veel was.

Ak. [01:03:57] Ja, voor mij persoonlijk ja.

Facilitator [01:04:01] Ja, dat zijn keuzes op dat moment.

Facilitator [01:04:08] Ik ben ook wel nieuwsgierig, want het is een eerste keer dat we dat op zaal doen. Ook die tweede oefening vroeg akoestisch wel iets. Dus misschien moeten we daar een volgende keer wel daarover nadenken van toch die ruimte voor de bank eigenlijk al even af te bakenen. En ik vraag mij af, want dit was in de opstelling vanuit een beleving, maar stel dat we dezelfde oefening hadden gedaan, dus geen opstelling hadden gedaan, maar de oefening van dat vorige schilderij, had dat ook iets gebracht? Of denk je nee, dat was wel fijn dat we eens echt in die opstellingservaring gingen. Snap je mijn vraag? Ben ik wat duidelijk?

Ak. [01:04:41] Ik vond het leuk dat het twee verschillende....

Facilitator [01:04:43] Was dat een meerwaarde om in die opstellingservaring te gaan? Ik noem dat nu opstellingservaring.

Onderzoeker [01:04:49] Waarbij Va. eigenlijk de representanten kiest of de rollen bepaalt, is dat interessant? Of zou je gewoon die eerste oefening bij het bos opnieuw herhalen bij de Dalí?

Ka. [01:05:03] Ik vind dat die eerste oefening misschien een voorbereiding was op die opstelling.

Hi. [01:05:07] Ja, dat je niet zonder kunt..

Ka. [01:05:09] Dat heb je nodig, anders lukt het volgens mij niet 100%.

Onderzoeker [01:05:13] Dus het voelde wel als een opbouw die klopte?

Ka., Hi., Ji., Br. [01:05:14] Ja.

Onderzoeker [01:05:15] Wat mij ook nog nieuwsgierig maakt.. Jij zegt van: het is fijn dat Facilitator hier ons iets komt laten ervaren maar wat is dan juist de ervaring? Hoe zou je dat beschrijven?

Ak. [01:05:37] Positie innemen en verwoorden van wat die positie voor u is.

Br. [01:05:48] Je meer verbonden daarmee voelen, denk ik ook.

Onderzoeker [01:05:50] Verbonden voelen?

Br. [01:05:52] Ja, vind ik wel.

Facilitator [01:05:58] En waarmee verbonden?

Br. [01:05:58] Met het werk, voor mij, ja.

Ji. [01:06:08] Ik wou nog even reageren op jouw vraag omdat... Ja, wat ik merk dat in het begin inderdaad - gelijk Ka. het benoemde - van: je hebt die echt nodig om het derde deel te kunnen doen, maar voor mij was het wel pas echt in het derde deel dat ik voelde dat ik echt dieper in het werk aan het gaan was. De eerste twee waren voor mij meer in mezelf komen. En heel erg vanuit mijn eigen buikgevoel daarop reageren. Terwijl de derde oefening die nodigde mij veel meer uit om echt vanuit beeldaspecten en de betekenis van de kunstenaar, ondanks dat Va. daar dan betekenis aan gegeven heeft, dat dat veel meer uitnodigt om die laag ook te exploreren. Dus ik denk als het een herhaling zou zijn geweest, dan zou het voor mij wat oppervlakkig voelen.

Facilitator [01:07:06] Interessant. Ja. Terwijl het interessante was, dat er toch ook wel heel wat bewoog, naar aanleiding van het schilderij ook bij jou in het eerste stuk. Het is interessant dat je dat zegt: dat door de ogen van iemand anders of door die posities in te nemen, dat precies nog een laagje in dat schilderij te zien is...

Ji. [01:07:23] Ja, maar dat eerste stuk is gewoon je eigen beleving. Je blijft heel erg dicht bij jezelf. Terwijl dat je weet dat het werk is door iemand anders gemaakt. Die heeft over al die aspecten nagedacht. Dus de kleur, dat vond ik heel fijn dat er echt ook een beeldaspect in zat, ja compositie en al die dingen... Dus het feit dat je daar echt zegt van.... en je moet even buiten jezelf treden eigenlijk. Je moet uitbeelden wat iemand anders erin ziet. En daardoor komen ook aspecten uit het werk en dus het werk van die maker, die iets bedoelt, komen daardoor ook veel meer tot z'n recht. Anders dan blijft het van ja, dit voel ik er bij. Ik ben even heel erg oppervlakkig of kort door de bocht aan het zeggen, maar...

Facilitator [01:08:15] We zouden ook - ik ben nu luidop aan het denken - we zouden er ook voor kunnen kiezen om dat aspect innemen nog wat te gaan te verdiepen in een volgend schilderij, van: ok, ga nu eens helemaal in de kleur.... Dat zou ook kunnen, maar inderdaad door de beleving van iemand anders... Ik volg denk ik wel als je een positie moet innemen, en ik wil even checken of dat dat klopt ja, dan moet je niet zelf gaan nadenken, maar dan ben je echt iets, word je echt in de rol gezet.

Ji. [01:08:42] Ja, en dus wordt je eigenlijk uitgenodigd om het vanuit een andere positie te bekijken en dat is eigenlijk ook een sterkte, vind ik.

Hi. [01:08:50] Ergens vanuit een andere positie, maar vanuit uzelf, anders kun je toch niet.... . Dus jij zet ons in een bepaalde rol (tegen Va.), maar wij gaan toch vanuit ons eigen ervaring beleven, wat misschien een meerwaarde is voor jou dan. Zodat je het anders hoort van dat toen jij het eerste verwoordde of ervaren hebt. Ja. Ik denk niet dat wij kunnen in een ander, in jouw positie... Proberen wel, maar dat dat altijd een eigen impuls is. Ik weet het niet. Zo heb ik dat ervaren. Dus dat ik niet in de rol van... Ik speel geen rol.

Ji. [01:09:33] Ja, absoluut.

Hi. [01:09:36] Ik ga dieper. Maar ik ga wel vanuit mijzelf die rol proberen in te vullen.

Ji. [01:09:40] Ja, absoluut. Dan ben ik het helemaal mee eens

Hi. [01:09:42] En anders kan je er niet....Dat is bij mij zo hé.

Facilitator [01:09:46] Wat ik vooral hoor is van: het is eigenlijk wel een goed idee om die opstelling ook nog mee te pakken.

Ji. [01:09:52] Die zou ik echt zeer zeker vasthouden.

Hi. [01:09:54] Maar wel goed hoorbaar, dat we kunnen ook wel spreken.

Onderzoeker [01:09:58] Ja. Ja, het is waar. Dat is belangrijk.

Hi. [01:10:01] Of een beetje vragen stellen

Ji. [01:10:03] Ik vraag mij ook af wat het zou geven als je echt vanuit het werk zou vertrekken. Maar ik weet niet of dat mogelijk is. Maar dat je bijvoorbeeld zou kijken van: ok, Dalí heeft dat geschilderd. Er is een bepaalde betekenis ook rond dat werk. En dat je een aantal aspecten daar dus uit neemt en dat je probeert te verbeelden. In ieder geval aan te voelen van wat zou Dalí daar dan mee... Want nu was er iemand die ons echt op een plek zette. En ik ben nieuwsgierig of dat je dan ook veel meer inzicht zou krijgen in hoe dat de maker het zou zien....

Onderzoeker [01:10:42] Dat wij zouden bepalen op voorhand: dat zijn de aspecten die wij kiezen of die Dalí bedoeld heeft of daarin heeft gestoken, die belangrijk zijn om daaruit te halen. En dat wij dan eigenlijk gaan kijken... Want wat ik nu wel heb ervaren, en ik denk dat ik dat misschien nog meer heb, dan bij de andere opstellingen die we gedaan hebben in het Middelheimmuseum, is dat de therapeutische kant er wel groter was hier. Dus het ging heel erg over Va. en Va. haar

belevingen. Va. heeft daar dan voor zichzelf veel uitgehaald, maar ik zocht zelf nog naar hoe kunnen we nog meer connectie maken met het werk? Terwijl de focus nu meer op jou lag. (tegen Va.)

Hi. [01:11:23] Ik vind dat je niet eerst moet weten wat de inhoud van de schilder is. Eerst ervaren en dan die achtergrond weten: wow. Ik bedoel...anders gaat je inspiratie weg zijn.

Onderzoeker [01:11:39] Maar stel bijvoorbeeld dat Dalí intentioneel het zou hebben over jeugd en ouderdom, dan zouden wij er al voor kunnen kiezen om jeugd/ouderdom op te stellen, zonder dat je al veel kunsthistorische context zou gaan krijgen.

Facilitator [01:11:58] Je zou kunnen zeggen van: beeldt u in dat je Dalí bent. En dat jij het aspect ouderdom verbeeldt... En neem een plek in de ruimte die volgens u klopt. Dan neem je niet de visie van een van ons. Nu, het feit dat dat een therapeutischer karakter heeft, is ook omdat zij sprak - naar de beleving van Va., van: wat beleef je bij dit kunstwerk, of hoe is dat kunstwerk voor u? - kwam er bijna niks over kleur, licht. Een vorige keer kwam er iemand zeggen: ah, lichtinval valt mij op, dat valt op...

Onderzoeker [01:12:30] De vorm. Ja...

Facilitator [01:12:31] Nu komt heel hard van de... En dus ik vertrok vanuit die beleving waardoor, denk ik, dat het een stuk blijft bij de beleving van dromen, vrijheid... Op een gegeven moment was ik wat aan het kijken van komt er nog iets van hardheid, zachtheid, kleur, materiaal? Maar dat kwam niet. En dan kan ik daar ook moeilijk op voortbouwen.

Ak. [01:12:52] Ah, in het Middelheim was dat anders... Meer op het werk gericht zo, minder persoonlijk?

Onderzoeker [01:12:55] Klopt. In het Middelheimmuseum was het minder op de persoon, minder op het persoonlijke gericht, maar meer op het werk.

Ak. [01:13:04] Maar wat er uit de bezoeker kwam.

Br. [01:13:07] Het zou voor mij ook kloppender zijn, als ik eerlijk ben.

Va. [01:13:12] Ik ben niet zo analytisch met kunst.

Facilitator [01:13:13] Wat zou kloppender zijn?

Br. [01:13:14] Om vanuit het werk, de kunstenaar eigenlijk te pakken.

Facilitator [01:13:21] Dus ik ga even freestylen. Dan zou de opdracht kunnen zijn: stel dat je Dalí bent en jij bent lichtinval. Waar zou je in de ruimte jouw positie kiezen? Ja, dat zou kloppend zijn en dat ik dan eens ga luisteren. En dat wij dan bepalen op voorhand van: dat zijn lichtinval, ouderdom en gaan we dat een beetje...

Ji. [01:13:41] En je zou dat kunnen vooraf doen, maar je zou kunnen polsen van: welke aspecten vallen je op? Dat zou ook kunnen en dat dan je zelf je aangetrokken voelt tot de lichtinval bijvoorbeeld, en dat je dat dus uitbeeldt.

Onderzoeker [01:13:55] Maar dan ben je natuurlijk weer de eerste oefening aan het doen.

Facilitator [01:13:56] Dat je echt zegt: dan moet ik vanuit de kunstenaar denken. Ja. Ik zou het interessant vinden om dat je heel veel informatie niet hebt ook.

Facilitator [01:14:07] Ja, daarom vind ik het dus zo interessant, omdat ik wel voelde toen ik dus Va. was, keek ik heel anders dan dat ik zelf zou kijken. Je wordt wel echt bewogen door de opstelling. En dan heb ik zoiets van: goh zou ik dat ook me kunnen inleven in iemand die er zelfs niet meer is. Dan weet je pas echt....

Ka. [01:14:30] Dat mag je eigenlijk zelf ook niks weten van de kunstenaar zelf. Er zijn toch veel mensen die toch wel wat achtergrond hebben....

Onderzoeker [01:14:37] Ik weet dat niet... Ja, dat moeten we dan eens testen misschien, volgende keer. Om eens een keer een werk te nemen waar mensen iets van weten of zo. Het zou een aspect kunnen zijn dat we verder kunnen onderzoeken.

Ka. [01:14:45] Je zou een beeld, een kunstwerk kunnen nemen dat algemeen bekend is en waarvan iedereen wel de achtergrond kent, van ik zal nu maar zeggen: De Schreeuw van Munch...

Facilitator [01:14:54] Al denk ik, als het nu gaat over die positie innemen dat je opnieuw in die tweede oefening terecht komt, ook al moet je denken vanuit een kunstenaar. En dat het wel ook iets krachtig is dat er iemand u plaatst in de ruimte, waardoor dat je echt... Dat is dan misschien een stukje opstellingswerk: de kracht van iemand die u zet in de ruimte volgens de innerlijke beleving van die persoon, wordt ook al een geheel. Want jij zet dromen daar en je zet vrijheid daar. Terwijl, als je zegt: ik moet vrijheid gaan invullen en iemand anders zegt: ik ga dromen doen.... Ja, ik ben wel nieuwsgierig wat het....

Ji. [01:15:33] Ja, dat vraag ik me af. Want ik had... Bij die eerste oefeningen had ik het gevoel dat het gewoon echt om mij ging, van: waar positioneer ik mij? En ik moest eigenlijk geen rekening houden met waar jullie waren. Terwijl dat bij die derde oefening was heel duidelijk dat je dus eigenlijk een hele verbinding met elkaar had. Maar ik had bijvoorbeeld dus niet door dat ik bijvoorbeeld ook echt nog dichter bij een kleur mocht gaan staan. En ik denk dat ... Dat lijkt mij dus interessant, want als ik iedereen zijn positie ingenomen heeft, dat je dan gaat kijken naar de verhouding tot elkaar. Want dat is bijvoorbeeld ook als je zegt van: die kleur bijvoorbeeld, dan zou ik denk ik eerder vanuit het aspect... Maar ik kan nou moeilijk het voorbeeld nemen, maar dat je bijvoorbeeld zegt van: lichtinval dat dat bijvoorbeeld heel dicht bij compositie gaat staan, omdat dat helemaal de diagonale compositie weergeeft bijvoorbeeld. Dus dat je de schuring en de keuzes ...door ze samen te gaan linken.

Facilitator [01:16:44] Ja dus van zichzelf uit. En dan zou kunnen compositie zeggen: nee nee nee nee nee, ik wil helemaal niet dat lichtinval te dicht bij mij staat. Ik vertrek hier.

Hi. [01:16:55] Of de combinatie van de twee van: bij wie zou je graag staan van één van die dingen? Ik zeg maar kleur, vrijheid... Ik ga bij vrijheid of ik ga bij dromen. Dus dan twee posities samen zetten of verplaatsen dat je zegt... Of reizen en kleur of reizen en dromen. Dat je zegt: ga nu bij dromen gaan staan als kleur of zoek waar zou je als kleur willen bijstaan in een positie? Maar dan zou ik zeggen: vrijheid, in mijn positie. Of nee, het kan een uitdaging zijn van: ja misschien is het reizen. Ik weet het niet. Dat is misschien zwaar.

Facilitator [01:17:43] 'Waar zou je graag bij willen staan?' is denk ik een moeilijke vraag vanuit het opstellingsidee, omdat iedereen ergens anders graag wil bijstaan. 'Beweeg, maar zoals het nu voelt', is al een bredere vraag. En dan zou het kunnen dat er iets samenklikt. Maar er zou ook iets anders kunnen gebeuren. Maar daar is het een beetje zoeken omdat iedereen dan blijft bewegen. Maar dat kan... Tot het helemaal klopt, zouden we kunnen doen. Maar het is interessant, want mijn bezorgdheid is een beetje: Hoe kunnen we dat toch als geheel behouden en niet opnieuw naar de tweede ervaring gaan van: ah, het wordt iets van mezelf, snap je? Dus dat een beetje dat geheel blijft behouden. Dan moet je echt al die kunstenaar daar bij betrekken.

Onderzoeker [01:18:29] Ja, daar kunnen we echt over nadenken omdat dat voor mij toch ook wel heel belangrijk is. Ja, het werk echt ook leren kennen. Ja, zonder dat er een gids bij is die jou vertelt wat je moet zien of wat er allemaal nog achter zit...

Hi. [01:18:44] Je gaat nu naar huis en je hebt dat werk in je hoofd, he. Dat vind ik mooi ja.

Onderzoeker [01:18:53] Dus dat werk ga je nooit meer vergeten?

Hi. [01:18:56] Nee. Omdat je gedetailleerder hebt leren kijken.

Ka. [01:18:58] Maar het is dan ook weer zoiets dat je telkens onder begeleiding moet doen, want alleen ga je dat niet doen, denk ik. Dat is de bedoeling toch?

Onderzoeker [01:19:08] Er zijn gewoon weinig mensen die alleen 1u voor een werk gaan zitten. Er zijn er, absoluut. Maar ik denk in het geheel van de mensen die hier rondlopen zal dat een minderheid zijn.

Ji. [01:19:20] En kijken we gemiddeld 9 seconden naar een werk, zonder inspanning.

Onderzoeker [01:19:27] Een werk bekijken vraagt sowieso wel inspanning. En inspanning doe je gemakkelijker onder begeleiding, als je uitgenodigd wordt.

Ka. [01:19:32] En maar ik vind sowieso een museum, dat is te veel. Het is altijd te veel. Ik kan één of twee keer kijken maar daarna vlieg ik erdoor, bij wijze van spreken

Hi. [01:19:43] Maar ik vind het wel mooi met de audio's. Dat je het kunt aanklikken en de werken... Je hoort dingen en zaken. Dat is veel verbeterd eigenlijk, met de audio en je kunt dan op uw gemak... Terwijl met de gids: ja ok.

Ka. [01:20:00] Want het duurt dan ook wel dikwijls heel lang. Mijn man die kan dat dan heel aandachtig, heel veel werken zien. Ik niet. Één, twee, maximaal drie en dat is het dan...

Onderzoeker [01:20:15] Hoe heb je dat nu ervaren, die twee werken in energie, in tijd

Ka. [01:20:20] Vraag me niet om daar nu nog een derde bij te doen. Twee was voor mij meer dan voldoende

Facilitator [01:20:25] Was het te lang? Het was 2 uur hé.

Ka. [01:20:30] Nee, het ging wel. Dat was goed. Maar dat moet ook niet langer zijn. En ook je moet uw hoofd erbij kunnen houden en je moet ook uw energie erbij kunnen houden, en bij mij stopt dat en is het voldoende. Ik loop daar wel nog rond en ik kan nog wel eens wat kijken, maar ik ga niet meer zo aandachtig zijn.

Facilitator [01:20:51] En was het nu te lang? Want ik heb dat wel gevraagd voor wat aandacht, maar was het te lang? Want dat mag ook. Dat is heel interessant voor ons.

Ka. [01:20:57] Nee, ik denk dat het juist was. Moet ook niet langer zijn voor mij. Mensen die misschien heel veel met kunst bezig zijn, die kunnen daar misschien wat langer over doen, maar nee, voor mij is het meer dan genoeg.

Onderzoeker [01:21:12] Ja ja. Hoe was dat voor de rest, de aandachtsspanne?

Hi. [01:21:20] Ja, het vraagt een inspanning. Mentaal moet je echt....

Onderzoeker [01:21:24] Ja, maar wij staan echt lang bij een werk aanwezig .

Hi. [01:21:26] Ja ja, geconcentreerd.

Onderzoeker [01:21:28] Ja, ik ben al blij dat jullie zolang willen....

Br. [01:21:31] Ik voel het wel wat.

Onderzoeker [01:21:36] En wat voel je nu, vermoeidheid?

Br. [01:21:37] Een beetje moe. Moe, ja.

Facilitator [01:21:41] Dat is ook niet zo raar na opstellingswerk tout court. Het vraagt wel wat om gefocust te blijven. .

Ak. [01:21:50] Sofie, ik moet nu wel terug naar kantoor. Als dat ok is. Bedankt dat ik mocht meedoen.

Hi. [01:22:11] Bedankt dat we mochten komen.

Ak. [01:22:12] Oh, zeker.

Onderzoeker [01:22:12] Ja, ik heb eigenlijk nog weinig heel concrete vragen. Zijn er bepaalde momenten waarop je je ongemakkelijk gevoeld hebt? Of dat het niet werkt of niet lukte...

Va. [01:22:43] Ja, in het begin vond ik het gewoon wat moeilijk om daar in te komen.

Ka. [01:22:51] En ik denk dat dat een beetje afhangt van kunstwerk tot kunstwerk. Er zijn kunstwerken die je aanspreken, en andere niet, dat je zegt: eigenlijk heb ik er niks over te zeggen.

Onderzoeker [01:23:03] Op dit moment was dat.... Met de kunstwerken die we nu gezien hebben, hoe was dat dan?

Ka. [01:23:08] Ja, ik geloof dat ik wel op een bepaald moment gezegd heb van: ik heb er niet echt iets over te zeggen. Maar ik denk dat dat inderdaad ligt aan het feit of dat echt een werk u aanspreekt of niet aanspreekt. Of dat je het ook niet begrijpt, want er zijn veel zaken waarvan je zegt van: Ja, eigenlijk schildert die wel wat, maar wat doet die?

Onderzoeker [01:23:35] Ja, hoewel dat de ervaring daar dan ook wel is geweest, dat zelfs daar een connectie ontstaat met dat werk, ook al is dat moeilijk.

Ka. [01:23:44] Ja, misschien na verloop van tijd... eens dat je alles gehoord hebt en de reacties van andere mensen gehoord hebt, dat je daar misschien wel meer inzicht in krijgt of meer nieuwe inzichten krijgt.

Facilitator [01:23:54] En dat is het interessante, dat je zegt: als ik de beleving van anderen hoor, dan gebeurt er bij mij ook iets anders.

Ka. [01:24:01] Ik volg ook een cursus kunst en filosofie en daar wordt dus ook naar een beeld gekeken en het is zo ook via andere mensen dat je dan wel meer zicht krijgt op iets. Want in een eerste opzicht, ga je zeggen: mij zegt dat eigenlijk niks. Of dat roept dat op en dan komt er dan vanalles bij kijken.

Onderzoeker [01:24:22] ik hoorde u ook nog zeggen in het begin: moeilijk om daarin te geraken (tegen Va.). Die mindfulness oefening die u begeleidde. Is dat iets dat helpt om erin te komen?

Br. [01:24:34] Dat vind ik wel echt een must. Voor mij wel.

Ji. [01:24:40] Ik vond trouwens ook heel fijn hoe je hem instak, van dat er geen goed of fout is. Dat het ok is om niets te zeggen...

Hi. [01:24:47] Dat niets kan mislukken. Wees jezelf.

Ji. [01:24:51] Dat maakte de drempel ook wel wat lager.

Facilitator [01:24:54] Hoe was dat er andere bezoekers waren?

Ka. [01:24:58] Af en toe storend vind ik wel. Als er zo veel lawaai is. Dat er af en toe mensen langs komen, dat is niet erg, maar als dat een hele groep is.

Ji. [01:25:10] Ik stond op een gegeven moment, net als jou, redelijk dicht bij dat andere werk en er stond op een gegeven moment een vrouw te luisteren. En ik dacht: ik sta daar recht voor. En die vrouw was echt zo een beetje op mijn benen aan het letten. En ik dacht: ik mag niet van mijn plek.

Hi. [01:25:25] Dat was met audio.

Facilitator [01:25:29] Dat was mooi om te zien dat mensen zo beseften: hé, er gebeurt hier iets

Hi. [01:25:33] Mogen we wel wel passeren?

Onderzoeker [01:25:36] En er waren ook mensen die bij het eerste kunstwerk aan meeluisteren waren. Die zo dachten van: ah, dat is hier een rondleiding.

Br. [01:25:45] Dat heb allemaal niet meegekregen.

Hi. [01:25:48] Ja ja, ik heb het ook niet ervaren als.....

Va. [01:25:50] Ik heb ook weinig gehoord

Hi. [01:25:51] Ja, ik ook weinig. Ik was geconcentreerd op hetgeen wat.... Nee, ik heb niet veel volk gezien. Alleen daar die audio, ja.

Facilitator [01:25:58] Ja was hetgeen wat Ak. zei, als ik me niet vergiste?... Ze zei: ik vond dat wat te klein die eerste ruimte. Vonden jullie dat ook?

Ka. [01:26:07] Ja, dat was ook wel zo, inderdaad.

Br. [01:26:07] Het was wel zo.... met z'n zessen...

Ka. [01:26:11] En ook het feit dat dat zo donker is, maakt dat het dan nog eens compacter is.

Onderzoeker [01:26:15] Ah ja, ik dacht eigenlijk dat gaat zo wat intiem zijn.

Hi. [01:26:19] Ik vond dat ook niet slecht, maar inderdaad ja.

Br. [01:26:23] Ik was zo van: oh ik loop voor iemands zicht en ik moet achterlangs.

Ka. [01:26:27] Ja, je kon niet echt bewegen .

Va. [01:26:29] Ik vond die sokkel al gewoon in de weg staan.

Onderzoeker [01:26:36] Natuurlijk, de in de eerste ruimte was de ervaring een beetje te compact en in de andere misschien weer te weids. Het contrast dus wel groot.

Facilitator [01:26:47] Maar het compacte dat was ook wel mooi, omdat je dan ook in de nuance moest gaan bewegen al bijna.

Ka. [01:26:52] En misschien is het wel goed dat je voor die eerste oefening een compacte ruimte hebt om er misschien beter in te geraken bij wijze van spreken.

Hi. [01:27:01] Elkaar ook dan beter hoort

Facilitator [01:27:04] Dat was het voordeel van de eerste ruimte. Ik denk als je daar al meteen in die grote ruimte zit, en als je dan al dingen niet meekrijgt, dat je eigenlijk uit die oefening weg bent. En dat je denkt: laat maar gebeuren.

Ji. [01:27:12] Ik vraag me af of het zou helpen als je gewoon eerst even een kleine oefening doet, waarbij je de ruimte helemaal doorloopt. Ik ben toen op een gegeven moment achterom gelopen en toen dacht ik: ah, dit is mijn plekje. Terwijl dat je de neiging hebt om heel dicht bij dat schilderij te blijven. En ik denk dat je gewoon hoeft te voelen van: hé, hoe voelt het in de rest van de ruimte, dat je dan misschien ook daarna geneigd bent om sneller andere posities in te nemen.

Onderzoeker [01:27:40] Ah ja, dus ook de uitnodiging om ook de ruimte echt te exploreren in het begin.

Ji. [01:27:44] Ja, dat hoeft niet lang te zijn, maar gewoon eventjes...

Onderzoeker [01:27:46] ...loop eens even rond

Hi. [01:27:49] Je mag even dichtbij het schilderij gaan. Je mag ver gaan. Inderdaad, die bewegingsruimte....

Ji. [01:27:53] Want eigenlijk was dat ook heel interessant achter dat glas bijvoorbeeld.

Onderzoeker [01:27:58] Ja in het Middelheimpark was dat eigenlijk heel logisch, dan deden we dat ook van: loop er maar even rond. Ja, omdat die ruimtelijkheid er daar sowieso is.

Ka. [01:28:08] Ja en je wordt daar, denk ik, minder gestoord.

Onderzoeker [01:28:15] Dat hebben we eigenlijk in de tweede ruimte ook niet echt gedaan van: onderzoek eens even ruimte. Met die anderen hebben we hebben met sculpturen gewerkt, dus daar loop je sowieso wat rond. Met die schilderijen heb je minder de reflex om dat te zeggen.

Facilitator [01:28:31] We hadden in het Middelheimpark ook onze ruimte bepaald , naar aanleiding van de verstaanbaarheid, maar ook van het geluid.

Onderzoeker [01:28:38] Ja klopt.

Facilitator [01:28:38] Dus misschien is het dan ook beter om te zeggen: we blijven voor de bank. Of ik was nu aan het denken: of met een micro, dat mensen mee kunnen luisteren.

Onderzoeker [01:28:48] Ja, maar ik heb dat al onderzocht en dat is heel moeilijk. Ja, dan moet je de hele tijd van micro wisselen omdat er maar één speaker is en de anderen kunnen luisteren.

Hi. [01:28:56] Ja, of dat degene die praten, even draaien in de richting naar de andere?

Ka. [01:29:01] met twee micro's, dat kan toch? Want ik bedoel op het toneel gebeurt dat toch ook?

Br. [01:29:11] Ik denk dat dat voor mij storend zou zijn, als ik me moet omdraaien om je toe te spreken, want dan ben ik weg.

Facilitator [01:29:17] En elke beweging geeft informatie.

Hi. [01:29:20] Daar heb je gelijk in. Ja, dat klopt.

Ka. [01:29:21] Je hebt toch zo van die micro's dat je kunt... Maar ja, dat moet je natuurlijk huren.

Onderzoeker [01:29:27] We moeten kijken welke aanpassingen kunnen. .

Facilitator [01:29:30] Het is een experiment hé

Hi. [01:29:35] Het is wel een leuk experiment.

Br. [01:29:41] Hoe heb je het zelf ervaren?

Onderzoeker [01:29:43] Voor mij is het heel moeilijk omdat ik met zoveel technische dingen bezig ben en daarna echt... Wat dat jullie allemaal vertellen, heb ik niet ervaren, totaal niet. Ja, maar langs de andere kant: Ik heb ook al wel als deelnemer kunnen meedoen en toen heb ik het wel heel goed kunnen ervaren. Dus ik kan mij wel voorstellen hoe dat voor jullie was. Maar daar zo van op een afstand en ik ben met zoveel andere dingen bezig. En dat is ook gek wel. Want jullie zitten daar wel helemaal in en jullie hebben echt een beleving. En ik ben nu aan het vragen: wat is jullie beleving eigenlijk? Want dat is misschien ook wel de belangrijkste vraag van: als je hier nu buiten stapt en je zou hierover vertellen tegen iemand anders, wat zou je dan vertellen dat je hebt meegemaakt? Waarover ging dit dan?

Ka. [01:30:43] Dat is moeilijk, want ik heb het op de keramiekafdeling al proberen te vertalen van: wat is dat nu eigenlijk? En het lukt me niet. Ik kan dat niet duidelijk uitleggen. Ik zeg wel het is een andere manier om naar kunst te kijken, maar waar zit het hem dan in?

Onderzoeker [01:31:07] Of wat heb je geleerd? Of wat neem je mee?

Facilitator [01:31:10] Ja, want wij kunnen dat wel proberen verwoorden. Maar het is wel interessant om te horen hoe dat jullie het zouden verwoorden.

Ka. [01:31:20] Ik vind dat niet zo evident.

Va. [01:31:27] Ja, ik stel gewoon vast dat ik dus wel heel niet-analytisch naar werken kijk. Dat dat bij mij echt gewoon...

Ka. [01:31:37] ...kijken. Ja ja, maar dat is bij mij ook.

Onderzoeker [01:31:39] Intuïtie ja.

Va. [01:31:41] Dat ik daar echt niet mee bezig ben met compositie en....

Facilitator [01:31:45] Maar heel schoon.

Hi. [01:31:46] Wat juist leuk was. Zoals ik zei van: ik zou het anders beschrijven en dan krijg je daar zo een heel ander invalshoek, wat leuk is. Van: oh, zo had ik dat nog niet allemaal....

Onderzoeker [01:31:59] Het is van vanuit uw perspectief gevoelsmatig, een verhaal dat er bij komt?..

Va. [01:32:07] Ja, bij mij is dat zo.

Facilitator [01:32:12] En dat was ook een beetje het opzet hé: de beleving van degene die het vertelt, de blik, die pakken we vast. En dat zat nu meer in concepten dan in ... Maar we zijn daarin aan het zoeken. Daar is niks mis mee, want het bracht ook van alles.

Hi. [01:32:35] Je zou ook kunnen vragen van: je staat daar nu. Hoe ga je dat in uw lichaam vertalen? Sta je nu nog goed of wil je dat een keer uiten? Maar dat is al een stap.

Ka. [01:32:49] Dat is dan eigenlijk al meer het therapeutische.

Hi. [01:32:52] Bewegingsexpressie, dat is mijn da da. Ik miste dat omdat.... Mag ik dat dan niet een keer uitbeelden wat ik ervaar? Zo van; wow. Stel je eens keer in een houding.... Maar niet iedereen.... Je kunt dat niet onmiddellijk doen.

Onderzoeker [01:33:08] Ja, maar het is wel wat wij ook over hebben gepraat met elkaar.

Onderzoeker [01:33:12] Dat is wel grappig. Eigenlijk gingen we dat vandaag testen. Maar dan ben ik toch weer van die vraag afgeweken. En ik dacht: nee nee we gaan dat niet doen, want dat gaat misschien weer iets anders zijn...

Ka. [01:33:21] Ik denk dat dat ook niet voor iedereen is.

Hi. [01:33:24] Neen neen neen. Daarom. En als je dat niet gewoon bent, dat dat ook buiten de comfortzone gaan is. En dan moet je heel voorzichtig aanleveren.

Facilitator [01:33:36] Want het vraagt al veel. Inderdaad interessant van... Om dan ook nog een keer in een publieke ruimte iets van expressie.....

Ji. [01:33:45] Of misschien wel de uitnodiging?

Hi. [01:33:51] Of in het eerste schilderij van: op het einde, zet u nog een keer comfortabel in een houding waar je echt....

Br. [01:34:03] Ak. deed het wel.

Hi. [01:34:05] Wel dat bedoel ik. Maar dat deden wij niet. Maar we deden wel een beetje.

Ka. [01:34:09] Ja, ik wilde mij wel tegen die sokkel zetten, maar dat mocht niet.

Hi. [01:34:14] nee, nee maar hoe voel je je? .

Ka. [01:34:23] Awel ja, maar dat was bij mij mijn houding om mijn boek te lezen tegen een boom.

Hi. [01:34:23] Fantastisch he. Maar het vraagt inderdaad buiten je comfortzone te gaan. En onmiddellijk dat te doen is wel niet altijd gemakkelijk.

Facilitator [01:34:31] Maar het is een interessante uitnodiging. Misschien had daar nog explicieter toe kunnen uitgenodigd worden, van: ga naar een houding...

Hi. [01:34:33] Wie wil hé

Ka. [01:34:33] Ik denk, buiten gaat dat meer aanspreken, denk ik, dan binnen in een museum.

Facilitator [01:34:41] Terwijl de mevrouw van het museum ging liggen.

Ka. [01:34:44] Ja, dat is waar. Maar zij is hier ook thuis. Terwijl wij hier maar als bezoeker zijn, als buitenstaander. Ja, je zit daar ook tussen een hoop volk dat daar rondloopt en te kijken...

Facilitator [01:35:01] Ja, hoeveel kun je vragen van mensen he?

Ka. [01:35:06] En een zeker publiek gaat dat altijd wel doen. Maar er zijn dan mensen die dat niet zo evident vinden.

Facilitator [01:35:11] Stel dat we nu zouden zeggen: we geven deze workshop; zondagvoormiddag kan je in het museum dit gaan doen. Wat zou je dan...? Hoe zou je het beschrijven?

Br. [01:35:24] Ik vind van wel.

Facilitator [01:35:25] Ja, maar hoe zou je het benoemen?

Hi. [01:35:32] Wat was het, pilootproject: anders kijken naar kunst? Of anders de kunst beleven of inleven, op een andere manier, zoiets?.... Jullie hadden zo een titel?

Ka. [01:35:48] Op een meer lichamelijke manier... een invoelende manier? Ik weet het niet.

Hi. [01:35:52] Emotioneel, nee... Maar lichamenlijk, dan ga je al mensen afschrikken, denk ik. .

Ka. [01:36:01] Dat sowieso.

Hi. [01:36:01] Een inleving! Anders inleven, op een heel andere manier ervaren, kunst op een heel andere manier... Gelijk dat jullie dat beschreven hebben. Die titel was duidelijk. Dat je zegt: ok, ja, we moeten op een andere manier naar dat schilderij kijken.

Ka. [01:36:14] Op een andere manier kijken. Of beleven.

Hi. [01:36:16] Ja, of een andere manier beleven. Het is meer beleven.

Facilitator [01:36:21] Iets van andere manier of iets van beleving terug?

Ji. [01:36:23] Voor mij kwam het woord doorvoelen heel erg naar boven.

Hi. [01:36:30] Kan ook. Mooi woord.

Facilitator [01:36:32] Ja, een kunstwerk gaan doorvoelen.

Ka. [01:36:35] Ik denk ook wel dat je niet iedereen mee gaat kunnen aanspreken. Omdat je toch voor een deel uit de comfortzone moet komen. En niet iedereen is daartoe bereid. Ook het opstellingwerk heeft dan toch ook weer een bijklank of een andere klank. Dus ik weet niet goed hoe je...

Onderzoeker [01:37:04] Ja, we gaan maar tegen niemand zeggen dat het opstellingswerk is (lacht).

Facilitator [01:37:10] Of voor sommigen triggert het dan wel. Sommigen worden net nieuwsgierig.

Hi. [01:37:14] Of dan toch vanuit de achtergrond van de schilder, wat hij bedoelt met schilderij. Ja, het is niet altijd volledig, je moet het invullen... Dat ze dan misschien minder uit hun comfortzone geraken. Dus Dalí, surrealistisch... Zo een beetje de uitleg van dat schilderij en dan een positie kunnen kiezen. Dat dat minder angstig, minder uit de comfortzone zou kunnen.

Onderzoeker [01:37:47] Dus als je eerst wat uitleg zou krijgen en misschien een beetje een kader... Zou het wat minder spannend zijn om zelf een positie in te nemen?

Hi. [01:37:54] Ik vind het andersom beter, maar om dan die comfortzone.... Ik kan mis zijn he.

Ka. [01:38:00] Ik weet niet of dat dat juist is.

Ji. [01:38:04] Wat wel... Dat eigenlijk door die aspecten uit hun werk te doorvoelen, dat je daardoor de spanningsvelden en de betekenissen vanuit een werk kan aanvoelen eigenlijk. En dat je die zelf gaat construeren waardoor dat het betekenisgevend wordt. Dus ik denk dat vooral het besef van: je hebt een werk, daar worden van allerlei dingen in weergegeven, dat zijn allemaal keuzes van een kunstenaar geweest om iets te vertellen, wat maakt dat als je kijkt naar welke connecties dat die op elkaar hebben en hoe dat dat daardoor voor spanning of juist die sereniteit zorgt - om dat te gaan ontdekken. En dat je daar dus een opstellingswerk voor gebruikt om juist de spanning en de nabijheid en de afstand zichtbaar te maken en visueel te maken. Ik denk dat... Voor mij is het dat wat we gedaan hebben. Als je dan echt meer vanuit de aspecten zou gaan.

Onderzoeker [01:39:20] Dus enerzijds ook het stuk nieuwe betekenissen geven aan een werk? En anderzijds de spanningen van de aspecten opzoeken? Als we die ook effectief zouden opstellen, in plaats van bijvoorbeeld meer de persoonlijk thematische aspecten.

Ji. [01:39:40] Ja, de relatie van al de... die hebben uitwerkingen op elkaar. Want ik geloof, het was ook in opstellingswerk dat je dan bijvoorbeeld met een probleem zit en dat je dan merkt van: he, mijn moeder had hetzelfde probleem. Dat zie ik terugkomen door het visueel op te stellen. En dat je eigenlijk zo op die manier ook kijkt naar een werk van: ik zie daar aspecten, er staan spelers op het schilderij, die haal ik eruit. En door die visueel tegenover elkaar te plaatsen, dat je ook echt kan ontdekken van: wat heeft dan kleur met het thema te maken of wat heeft dat te maken met? Waardoor dat je veel meer de bedoeling van de kunstenaar gaat ontleden, denk ik.

Facilitator [01:40:29] Ja, het zou kunnen.

Onderzoeker [01:40:31] Ja, dat is een goed idee.

Facilitator [01:40:32] Ik denk dat het daar het evenwicht zoeken is tussen het cerebrale, het cognitieve van: wat zou hij mogelijks bedoeld hebben? En hoe zou dat er dan moeten uitzien? En het echt gaan invoelen: stel dat ik nu kleur ben? Ja, wat zou er gebeuren? En denk dat dat inderdaad dat de zoektocht zou kunnen zijn, maar we zouden ervoor kunnen kiezen....

Ji. [01:40:51] Maar ik vind dat juist nu super interessant hoe jullie dat gedaan hebben, want het is echt... Ja, ik denk echt als je een aspect bent, zeg maar, dat je daar een heel andere connectie mee krijgt. Want voor mij was de kleur van: ah ja, ik zie contrast. Zo een beetje dat. En zo warm en een koele kleuren en zo. Terwijl dat... Jij gaf direct aan van: oh, ik wordt daar gewoon gelukkig van. En ja, zo had ik er niet naar gekeken. Dus dat is....

Facilitator [01:41:16] Onderschat dat niet, dat de beleving dat je net hebt gehoord van iemand, dat dat ook meespeelt.

Ka. [01:41:26] Ja, uiteraard.

Facilitator [01:41:26] Dus je zit met een complexer iets. Als je zegt Dalí, jij bent lichtinval, jij bent kleur, jij bent het gevoel van dat schilderij en kies maar een positie in de ruimte. Je zou dat kunnen doen. En ik denk dat interessant gaat zijn, maar ga goed gaan invoelen hoe dat voor u is om vanuit gevoel, vanuit het idee van Dalí... Het zou kunnen. Ik ben benieuwd.

Ji. [01:41:45] Ik ben er ook heel nieuwsgierig naar.

Onderzoeker [01:41:46] Ik denk dat dat een goede is om volgende keer uit te proberen.

Hi. [01:41:51] Ja ja, als je naar dat schilderij kijkt... Ja, wie zou jij, je mag een voorwerp kiezen of een persoon: stap eens in het schilderij ...of een kleur.

Facilitator [01:42:00] En dat is een beetje wat we natuurlijk in die tweede oefening hebben gedaan. Kies een aspect, om dan - ook al dat aspectmogelijke, dat abstracte van iets te gaan invoelen - om dat al te introduceren. Omdat dat mogelijks bij een beleving van iemand uiteraard aan bod kan komen.

Ji. [01:42:19] Voor mij was dat daar nog niet beeldend genoeg. Je liet dat heel vrij, wat dat mocht zijn. Terwijl mij daar interessant leek om echt beeldaspecten te gaan benoemen.

Facilitator [01:42:35] Ja, je zou het kunnen kiezen en we hebben daar op voorhand over nagedacht.

Onderzoeker [01:42:39] Ja, in het begin waren we van plan om daar niks over te zeggen en dan gewoon te kijken: wat zou je dan doen? Wat komt er in jezelf op? Dan hebben we toch gekozen om meer aspecten, een gamma van aspecten te geven, omdat mensen niet altijd weten wat je bedoelt. En we zouden daar inderdaad misschien nog wat meer richting in kunnen geven, van: dit zijn ze.

Facilitator [01:43:05] En dan zit je een beetje in de richting van sculpting. Dat is een andere methodiek. Waarbij je echt gaat zeggen van: neem een ding en we gaan dat nu een keer gaan sculpten; ik ga bepalen wat jij bent. Dat kan, maar het is een andere methodiek. Terwijl, als je de openheid laat van: kies een aspect, dan komt er ook nog een stukje van jezelf mee bij. Maar het is interessant. Het is een gegeven, het is een kader. Als ik zeg: jij bent lichtinval, kan er ook wel van alles gebeuren vanuit uw beleving. Dat is misschien wel interessant om te proberen.

Onderzoeker [01:43:35] Interessant ook dat dat 'sculpting' heet.

Hi. [01:43:36] Het is meer concreter dus. Ja ja. Mensen hebben soms nood aan een concrete opdracht.

Facilitator [01:43:48] Even terug naar de vorige vraag. Heel kort nog. Hoe was het om een beleving van iemand anders te zijn? Om vanuit dat aspect te kijken? Want dat was dat nu wel de opdracht. Hoe was dat?

Br. [01:43:58] Ik vond het best lastig.

Facilitator [01:44:05] Lastig, hoe zou je dat beschrijven?

Br. [01:44:13] Ik voelde het niet zo, haar beleving. Dus ik denk dat het dat het bij mij ligt hoor, dat ik gewoon niet goed kan....

Onderzoeker [01:44:23] Nee, maar zou het kunnen... Was het omdat je het gevoel had bijvoorbeeld: ik moet echt haar beleving zijn? Of mag je ook gewoon voelen wat vrijheid voor jou is?

Br. [01:44:38] Ja, dat liep bij mij samen. En ik probeer het wel, maar elke keer komt een stuk van mij erbij.

Onderzoeker [01:44:46] Ja en dat was moeilijk? Of het feit dat dat iets van jezelf bent kwam?

Br. [01:44:52] Ja, ik weet helemaal niet ... want ik denk niet dat het de bedoeling is. Twaalf dingen. Zo is het nou geweest.

Facilitator [01:44:58] Misschien had ik daar in de instructies nog iets duidelijker kunnen zijn, van: probeer echt de beleving in te nemen van of, en tegelijkertijd is je inleving ook iets waar uiteraard mee komt. Misschien dat dat duidelijker was geweest op voorhand.

Hi. [01:45:10] Ik denk dat... Mijn ervaring ...dat je je uw eigenheid er ook mocht insteken, want beleven in haar is nog moeilijker denk ik.

Ka. [01:45:20] Dat is zelfs heel moeilijk. Als je ze niet kent, bijvoorbeeld, dan is dat heel moeilijk. Automatisch komt er iets van jezelf. Bij mij was dat met mijn visie over dat schilderij, dat was helemaal anders dan dat zij het beleefde. Voor haar was daar open, luchtig..., dat deed haar plezier. Bij mij was dat helemaal anders. Ik kan moeilijk... En dan is het al mijn dochter, dus ik zou ze al moeten kennen, bij wijze van spreken.

Facilitator [01:45:47] Ja, dat spanningsveld heb je in opstellingswerk natuurlijk ook, van: ik moet daar een papa gaan zijn van iemand anders, oei, en wat als mijn eigen verhaal en mijn papa daar in mee komt? Dus dat geeft dan een staat van rust dat je gewoon... Vandaar ook dat lijfelijke, van: voel maar hoe dat het is om hier als dromen te staan. En uiteraard komt daar je eiegen stuk ook in mee, maar dat is ook niet zo erg. Maar ik, ja, ik volg wel dat dat wel wat vraagt ofzo. Ja, zeker in de beleving van een schilderij, ja. Interessant om de volgende keer vanuit Dalí te vertrekken. En duidelijker instructies te geven.

Ka. [01:46:23] Ik denk dat dat wel eens interessant kan zijn...

Hi. [01:46:25] Omdat dat dat concreter is.

Onderzoeker [01:46:26] En misschien zit je dan minder op dat kruispunt te zoeken van: oh, ben ik nu iemand anders of ben ik nu mezelf aan het voelen?

Ka. [01:46:35] En ook... want jij zei zelf nu van Va.: dat lichtaspect enzo, dat is allemaal niet gekomen. Het neigde meer naar een therapeutisch iets. Dan ga je dan misschien minder hebben als je het vanuit de kunstenaar zelf....

Facilitator [01:46:51] Als wij bepalen welke aspecten het zijn of wij... of samen met Va....

Hi. [01:46:53] Dat is dan ook therapeutisch, maar dan op een andere manier. Iets kiezen op een schilderij.

Onderzoeker [01:47:05] Ok, ja, ik denk dat we kunnen afronden. Ik voel zo wel dat veel was. .

Facilitator [01:47:12] Merci ook.

Onderzoeker [01:47:16] Ja, ja. Iedereen bedankt.

Facilitator [01:47:16] Dankjewel om die aandachtsspanne. Om tijd te maken.

Onderzoeker [01:47:20] Fijn om dit nagesprek te doen, want dat vraagt ook alweer iets. Heb ik weer materiaal om mee aan de slag te gaan.

Va. [01:47:29] Ik ook. (lacht)

Hi. [01:47:35] Dat is toch leuk. Je komt jezelf tegen.

Onderzoeker [01:47:51] En dat is allemaal data die we hebben te analyseren. Dus we gaan dat nu stopzetten. Jullie mogen wel gerust nog rondwandelen in het museum of een goede pauze pakken. Er is hier een cafetaria.

Hi. [01:48:07] En een café .

Onderzoeker [01:48:09] Die is wel redelijk prijzig moet ik zeggen.